

[דף סיכום בחינה](#)

מזהה בחינה: 001000273391 מזהה סטודנט: 302985

שם קורס: ילדים במשפט

מספר שאלה	ניקוד מירבי	ציון
1	50.00	47.00
2.1	20.00	20.00
2.2	30.00	30.00

ציון בחינה סופי : 97.00

הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים

***** לתשומת לבך, במידה וההערות מופיעות ב "גיבריש" יש להוריד את הקובץ למחשב ולפתוח ב - reader acrobat *****

מבחן תשפ"ג 2023 – קורס ילדים במשפט

99-9102-01 | עו"ד ד"ר איריס עדניה נץ

סמסטר ב'

מועד א'

משך הבחינה: שעתיים

ללא חומר עזר מלבד הנספחים המצורפים לבחינה ומופיעים בלשונית נספחים

חומרי עזר מותרים (מצויים בנספחי הבחינה):

אמנת זכויות הילד, חוק הנוער (טיפול והשגחה), חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), חוק אומנה לילדים, סילבוס הקורס.

בהצלחה!

ראשית, כאופטורפוס לדין, החשיבות הראשונה במעלה היא טובתו של הילד, שהינו עקרון על. עקרון טובת הילד מכיל בתוכו את מכלול הצרכים הזכויות והאינטרסים של הילד. כעת, אעמוד על הטענות המהותיות.

האם בוצע טיפול בצל החוק? נראה שכן, נעשו ניסיונות לשים את הילדים בבית הוריי האם, ולאחר חוסר יכולתם לקלוט את הילדים החל הליך נזקקות, בו הילדים הוכרו כנזקקים, ולכן אין מה לדון בתנאים, מצוין שההכרה הושלמה.

האם הליך הטיפול בוצע כראוי? נראה שכן, לאחר צו הביניים (בו אדון מטה) הועברו לקלט חירום למען בטחונם, ונראה כי לפי סעיף 3(4) לחוק הנוער, לאור גילם הצעיר, בוצעה השמה לאחר במשפחת אומנה, עם אופק לאימוץ משותף של שניהם, על אף הנסיבות המיוחדות בהן אדון מטה.

לפי האמנה, האם מתקיימים ארבעת העקרונות המנחים, ואיך הם באים לידי ביטוי למען טובת הילד

עקרון השוויון (ס 2 לאמנה) - נראה כי לא רלוונטי, לא נתון לנו כי הם חסרי או כדומה, אך בכל מקרה ילדים זכאים לכל הזכויות והחובות ללא קשר למעמדם.

עקרון ההשתפות - הילדים קטנים, ולא נראה כי ניתן לקיים עקרון זה.

עקרון החיים, ההישרדות וההתפתחות (ס 6 לאמנה) - נראה כי מוטב יהיה לילדים להישאר אצל משפחת האמנה, ותוך הליך פתיחת תיק אימוץ, שכן ניתן לראות בברור כי מדובר במשפחה מסורה, אשר תגשים את יכולתם ומסגולותם להתפתחות מיטבית, תוך שמירה על חייהם ובטחונם, ותאפשר להם לגדול בסביבה בטוחה. זאת לעומת מסגולות ההורים, ונראה כי ישנה הערכה ברורה כי ישנו חוסר מסוגלות הורית לגדל את הילדים, ולכן נראה כי חזרתם לחק הוריהם, לא יגשים בצורה מיטבית את טובתם. ולכן אתכנן אסטרטגיה, שתראה כי השארת הילד במשפחת האומנה אכן תגשים עקרון זה באופן מובהק.

עקרון טובת הילד, (עקרון על) - כפי שציינתי מעלה, ההחלטות לגבי עתיד הילדים, צריכות להתיישב באופן ישיר עם עקרון טובת הילד, לפי כל הפרטים המצוינים לעיל, נראה כי טובתם היא להתחיל תהליך של אימוץ, לאור החוסר המובהק במסוגלות הורית. ישנה שאלה גדולה שעולה, האם חוסר המסוגלות ההורית היא עניין קבוע או זמני? ישנה הערכה מובהקת המראה כי חוסר התפקוד של ההורים לא עשוי להשתנות, אך מנגד ניתן לראות כי חל שינוי מסוים בקשר למסוגלותם, והם עברו לגור בדירה משלהם, ומצויים במעקב פסכיאטרי, כך שדבר זה עשוי לסייע להם בבית המשפט שם יטענו כי קיימת בחזקתם מסוגלות הורית לגדל את הילדים. כאפרוטורפוס של הילד, המטרה תהיה להראות כי טובתו היא אכן לגדול במשפחה יציבה שתדאג לעתידו ושלומו, דהיינו משפחת האמנה, ולהראות מנגד כי חוסר המסוגלות ההורית במקרה דנן, הינה קבועה לפי כל הערכות הקודמות, ולכן הם אינם מסוגלים לגדל את הילדים. כמו כן, נתון כי הינו בעל צרכים מיוחדים, מידע זה הינו משמעותי מאוד, ועשוי לחזק את העובדה כי טובתו היא אכן להישאר בבית משפחת האומנה, וסביר כי הם אלו אשר יוכלו להתמודד בצורה מיטבית יותר עם צרכיו המיוחדים, מאשר הוריו הביולוגיים, אשר הם בעצמם בעלי קשיים נפשיים כמצויין בקייס, ולכן אנסה לבסס טענה זו למען טובתו, של י, שמשפיע גם על טובתה של ע, מאחר וישנה עדיפות עליונה לשימור הקשר האחאי, עצם העובדה כי הליך האימוץ מתבצע, עם שני הילדים יחדיו, עולה בקנה אחד עם טובתם, ועשוי לשמש טענה לטובת האפרוטורפוס לדין, מאחר והליך האימוץ הינו באותה המשפחה, והקשרהאחאי נשמר.

להורים הביולוגיים יש זכות ראשונית לגידול הילדים? (ס 5 לאמנה) התשובה היא כן, אבל זו היא זכות ראשונית ולא מוחלטת, ברגע שההורים אינם עומדים בנטל העומד עליהם, על המדינה להתערב ולהבטיח את טובתם, ואכן במקרה דנן ההורים אינם עמדו בנטל גידול הילדים. כאופטורפוס לדין, יש לקחת בחשבון את חשיבות שימור הקשר הביולוגי עם הוריהם, אך לאור מצבם הרגשי הסוער של הילדים בעת פגישתם, ומצבם של ההורים ולאור הנסיבות המיוחדות כפי שציינתי מעלה, נראה כי טובת הילדים, היא לא לגדול לצידם.

האם אמצעי הביניים הופעל כראוי? (ס 12 לחוק הנוער טיפול והשגחה) נראה שכן, מאחר ומתקיימים שלושת התנאים הנדרשים לכך.

נזקקות לכאורה - הילדה נמצאה בחדר חשוך לבדה וללא פיקוח, ובמצב של הזנחה פיזית קשה, ולכן תנאי זה מתקיים. (בפסד פלוני נ הוועמש, אין צורך להוכיח נזקקות באופן מלא, אלא מספיקה אינדקציה עובדתית על מנת לקיים תנאי זה)

חיוניות האמצעים - נראה כי אמצעי הביניים הופעל כראוי, נעשה ניסיון לשלבה אצל סבא וסבתא, ופעולה זו עולה בצורה ישירה עם טובתם, על מנת להשאיר את הילדים בחיק משפחתם.

מידיות - נראה כי גם מתקיים, ונראה כי היה מדובר במצב דחוף, לאור מצבם של הילדים, אשר חייב את פתיחתו של הליך ביניים מהיר

נראה כי במקרה דנן, מוטב יהיה להפעיל הליך של צדק מאחה, ולקיים הליך של היוועדות בין ר לבין ד (בארץ הליך זה נקרא קדם), ומחקרים מראים כי ישנו הצלחה גדולה בשימוש בהליך זה בין אם בעבירות קשות ובין אם בעברות קלות יחסית. מחקרים מראים כי נפגעות העבירה, רוצות הכרה בפגיעה שלהן, ועצם אותה הכרה והנגשת דרכי הטיפול עשויה לסייע להן בהתמודדות עם הפגיעה שנוצרה, ובכך לאפשר להם לעבד את הפגיעה ולהמשיך הלאה ביתר קלות.

כדי להתחיל הליך קדם ישנו צורך בהסכמת הנפגעת, הכרת הפוגע במעשיו (נראה כי מתקיים), ומה היא סוג העבירה שבוצעה. אנו רואים כי המדינה מאפשרת להחיל הליך זה על עבירת פגיעות מיניות ברשת, כפי שבוצע במקרה דנן. ולכן נראה כי הליך ההיוועדות יכול להתקיים בנסיבות המקרה.

ההליך עצמו, נקרא הליך איחוי, ומטרתו לשקם את מערכת היחסים בין השניים, במהלך המפגשים כל צד מגיע עם תומכים מן הצד שלו, זה הוא הליך קשה ותובעני, ובסופו מתגבש הליך איחוי, לאחר דיאלוג מלא, הכרה, והפנמה של המקרה אשר כל הצדדים מחוייבים לו. נראה כי בנסיבות העניין, התדרדרותה של ר קשורה באופן מלא לקרע אשר נוצר במערכת היחסים שלהם לאחר הפרידה, ובעקבות מעשיו של ד, ואין אינדקציה לבעיות נפשיות אחרות, ולכן אני סבור כי זה ההוא ההליך המתאים ביותר לטובתה של ר. (מתאים למקרה בו דיברנו בכיתה על מפגש מאחה שקרה בלונדון, וסייע משמעותית בעיבוד במקרה וטיפולו)

ניתן לומר כי ישנה אינדקציה לנזקקות, לפי סעיף 2(6) לחוק הנוער טיפול והשגחה, וישנה פגיעה בשלומה הנפשי, ולכן ניתן להכיר בה כנזקקות. ולהתשמש בחוק על מנת לפעול לטובתה. ישנם כמה אפשרויות:

להפעיל את דרכי הטיפול, ולתת לקטין ולאחראי כל הוראה למען טובתו, לפי סעיף 3(1), כמו כן ישנה אפשרות להעמיד אותו להשגחה תחת עוס 3 (2), ואף במקרה קיצון להוציא אותו ממשמורת לפי סעיף 3 (4) אם יוכח כי מצבה הנפשי מחייב זאת למען טובתה.

ישנה אפשרות להפעיל את סעיפים 3 עד 3 במקרה הצורך.

3(א) ולהורות כי על הקטין להתייב לבדיקה נפשית, לצורך אבחון והתאמת דרכי הטיפול בו. אם יקבע כי ישנו צורך לאשפז אותה, וכי היא עלולה לפגוע בעצמה, לאור מצבה הנפשי ניתן לעשות זאת במסגרת החוק, אך מאחר ש ר הינה בת 15, יש לקבל את הסכמתה (סעיף 3 לחוק הנוער), ואם היא תסרב יש למנות לה סנגור, שייצג אותה ואת רצונותיה, ואף היא יכולה לבקש להתאשפז במקרה הצורך, גם אם הוריה מתנגדים. (3 לחוק הנוער)

בתוך כל המקרה הנל, יש לחכות לפי סעיף 8 לחוק, לחוות דעתו של העובד הסוציאלי, ולתת משקל לתסקירו, זאת לאחר ששמע את הקטין ונתן לו את הזכות להשמיע את עמדתו.

הסוגייה הרלוונטית הראשונה, הינה להבין מה הוא שורש הבעיה. האם מדובר בעבריינות פר-סה? או בגורם אחר, שבגינו עשה ד את מעשיו. חשוב לבחון זאת, כי שימוש בהליך פלילי, עלול להוביל לאסקלציה של המצב, ולכן יש למצות את שלל החלופות האפשרויות, בטרם מתחילים הליך פלילי. במקרה דנן, לא נראה כי מדובר בעבריינות, אלא תוך רצון להשוויץ כנאמר, ולכן יש למצות את הטיפול בצל החוק, ולתת המשקל המקסימלי לשיקומו, לפי סעיף 1א לחוק הנוער ענישה ודרכי טיפול. ישנו ממשק מלא בין החוק הפלילי לאזרחי, ולכן מוטב שקצין המבחן, מאחר ואנו בעולם הפלילי, יפנה לחוק האזרחי, ויחד עם עוס לחוק הנוער יבנה תוכנית טיפול מתאימה, ולכן על הסנגור לעמוד על כך, ולדרוש לביצוע הטיה של ההליך, מפלילי לאזרחי. אנו יודעים כי בשונה ממבוגרים, אצל נערים עבירות מין ברוב המקרים אינם מהווים אינדקציה להפרעה מינית קבועה, אלא יותר כהתנהגות מינית מוחצנת, בעלת רציבידיזם נמוך.

כמו כן, לפי סעיף 12א רבתי לחוק הנוער ענישה ודרכי טיפול, יש לבחון את התאמתו להליך חלופי כמצויין בחוק, אשר יכול להתנהל במקביל להליך הפלילי, כהשלמה שלו, וגם כחלופה בנסיבות העניין, ועל המשטרה ליידע את קצין המבחן כי קיים יסוד להעמידו לדין, ומחויב הוא לשקול את התאמתו להליך זה. מדובר בתיקון מהותי לחוק, ששם דגש על שיקום הילד, ומציאת פתרון הולם מחוץ להליך האדוורסרי הרגיל, שמחטיא את המטרה השיקומית העליונה. ההליך החלופי יהווה גורם מכריע, באשר לשאלה האם בכלל להעמידו לדין מלכתחילה, או אף במידת העונש, אם יבוצע כהליך משלים, ולכן על הסנגור יהיה לבקש את השמתו בהליך זה. הליך חלופי נכון, יהיה השמתו בהליך מאחה יחד עם ר, זאת בכפוף להכרתו בפגיעה ובמעשיו.

לאור העובדה כי זכויותיו של ד לא סופקו במהלך החקירה במשטרה, יש מקום גניזת התיק באופן מלא. שופטי נוער מתייחסים בצורה מחמירה להיעדר התייחסות לזכויות חשודים, ולכן סביר כי למרות המלצת כתב האישום של המשטרה, סביר כי השופט יזכה את הקטין, מאחר ולא זכה לנוכחות הוריו, ולהיוועצות עם עורך דין כמצויין בחוק הנוער ענישה ודרכי טיפול, פרק ב1. ועל הסנגור להראות כי אכן זכויותיו של ד לא מומשו, ורק מתוקף כך יהיה לזכות את הנאשם, ולבטל את כתב האישום. **יכול אף להביא לפסילת ההודאה**

מאחר וישנה המלצה להגשת כתב אישום, יש להביא את חוות דעתו של קצין המבחן בנסיבות העניין, ולוודא כי דעתו מיושמת באופן מלא, למען טובתו של ד.

לבסוף, חשוב לציין כי אם יוגש כתב אישום, מאחר וגילו הוא 17, גם אם בעת המשפט אם יגיע לכך, וינתן גזר דין, מעמדו יהיה של קטין כמצויין בחוק הנוער ענישה ודרכי טיפול, ויהיה לטובתו זכויות מלאות של קטינים.